

Українська мова (професійного спрямування)

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	122 Комп'ютерні науки	Інститут / факультет	Інститут міжнародної освіти
Назва програми	Комп'ютерні науки та інтелектуальні системи	Кафедра	Української мови
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладач

Кривець Оксана Михайлівна, Oksana.Krymets@khpi.edu.ua

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови НТУ «ХПІ». Досвід роботи - 29 років. Автор понад 70 наукових та навчально-методичних публікацій. Провідний викладач з дисципліни: «Українська мова (професійного спрямування)», «Мова професійного навчання», «Українська мова як іноземна».

Загальна інформація про курс

Анотація	Вивчення дисципліни передбачає оволодіння студентами професійним мовленням, особливостями науково-технічного перекладання та редагування текстів, збагачення їхнього словника термінологічною, фаховою лексикою, опанування нормами сучасної української літературної мови, її функціональними стилями та особливостями мовленнєвої діяльності
Мета курсу	– сформувати в майбутніх спеціалістів професійно зорієнтовані вміння й навички досконалого володіння українською літературною мовою у фаховій сфері; – виробити навички оптимальної мовленнєвої поведінки в професійній діяльності
Формат	Практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит
Семестр	1

Обсяг (кредити) / Тип курсу	3 / Обов'язковий	Лекції (години)	0	Практичні заняття (години)	32	Самостійна робота (години)	58
-----------------------------	------------------	-----------------	---	----------------------------	----	----------------------------	----

Результати навчання:

• ПР21. Застосовувати принципи моральних, культурних, наукових цінностей та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми духовної активності для ведення здорового способу життя та професійної діяльності у сфері інформаційних технологій.

Теми, що розглядаються

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

НАУКОВЕ І ДІЛОВЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК СКЛАДНИКИ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.

Тема 2. Наукова література як основне джерело фахових знань.

Тема 3. Письмова репрезентація результатів наукових досліджень.

Тема 4. Правила оформлення наукових праць.

Тема 5. Теоретичні засади діловодства.

Тема 6. Правила укладання ділових паперів.

Тема 7. Нормативність фахового мовлення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОСНОВИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ТА ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ

Тема 8. Теоретичні засади термінознавства.

Тема 9. Шляхи виникнення нових термінів.

Тема 10. Термінологічне планування в Україні.

Тема 11. Теоретичні питання перекладознавства.

Тема 12. Словники у професійному мовленні.

Тема 13. Граматичні труднощі перекладання термінів.

Тема 14. Граматичні труднощі вживання термінів і загальнонавчаних слів у наукових текстах.

Форма та методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Українська мова (професійного спрямування)» передбачено застосування таких методів навчання.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - а) словесні методи (лекційний виклад нового навчального матеріалу; пояснення; бесіда /вступна, репродуктивна, евристична, контрольна/);
  - б) наочні методи (таблиці, схеми, роздаткові матеріали, праця з навчальними посібниками);
  - в) практичні методи (реферати, вправи й письмові завдання /завдання оформити наукову праці, ділові папери, вправи на перекладання й редагування фахових текстів, дотримання норм української літературної мови/);
  - г) репродуктивні та проблемно-пошукові методи.

2. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності (пізнавальні ігри, навчальні дискусії та диспути, аналіз ситуацій у професійній діяльності тощо).

Методи контролю

Під час викладання навчальної дисципліни «Українська мова (професійного спрямування)» передбачено застосування таких методів контролю.

1. Поточний контроль (перевірка конспектів /наявність теоретичного матеріалу, перевірка вправ, виконаних на заняттях, і домашніх завдань/; усні опитування; тестування; перевірка рефератів).

2. Модульний контроль у вигляді контрольних робіт.

Модульна контрольна робота №1 (30 варіантів)

1. Виконання 10 тестів з теорії модуля №1.

2. Складання питального, тезового, називного планів наукового тексту.

3. Написання анотації наукового джерела.

4. Оформлення вказаного документа.

Модульна контрольна робота №2 (30 варіантів)

1. Виконання 10 тестів з теорії модуля №2.

2. Перекладання уривку російськомовного тексту за фахом (1 000 знаків).

3. Підсумковий контроль (відповіді на питання білетів, виконання практичних /письмових/ завдань).

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 1. – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контроль на практичних заняттях	Контрольні роботи (за модулями)		Іспит	Сума
	М1	М2		
42	15	15	28	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під **системою оцінювання** слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними **критеріями оцінювання** для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та умінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно” чи „незадовільно”) та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національн а оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	- Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах ; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні ; - вміння вирішувати складні практичні завдання.	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	- Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу , що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання; - вміння вирішувати складні практичні завдання	Відповіді на запитання містять певні неточності ;
			- Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його	- невміння використовувати теоретичні знання

75-81	С	Добре	практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання; - вміння вирішувати практичні завдання.	для вирішення складних практичних завдань.
64-74	Д	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні завдання.	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал; - невміння вирішувати складні практичні завдання.
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні завдання.	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних завдань.
35-59	ФХ (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння виконувати прості практичні завдання.

1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час виконання простих практичних завдань
------	---	--------------	---	---

Основна література: (перелік літератури, яка забезпечує цю дисципліну)

1	Методичні вказівки до практичних занять та самостійних робіт з дисципліни «Українська мова» для студентів усіх спеціальностей «Долаймо суржик!» / уклад. Дяченко О.В., Гомон А.М.– Харків: НТУ «ХП», видавництво «Форт», 2019. – 56 с.
2	Заверющенко М.П. Офіційно-діловий стиль: правила укладання документів різних видів»: навч. посібник щодо самостійної роботи / М. П. Заверющенко, О. М. Кринець, С. М. Чернявська, О. В. Шокуров.– Харків: НТУ «ХП», 2019.– 140 с.
3	Методичні вказівки для студентів і викладачів з дисциплін «Українська мова» «Метод проектного навчання у контенті комунікативно-інтенційної моделі як нової еволюційної освіти» / уклад. Полянська І.В., Чернявська С.М., Шевченко В.Ф.– Харків: НТУ «ХП», 2019. – 27 с.
4	Гомон А.М. Оброблення наукової інформації: навчально-методичний посібник з дисципліни «Українська мова» для студентів I курсу всіх спеціальностей / А.М. Гомон А.М., Кринець О.М.– Харків: НТУ «ХП», 2019.– 106 с.
5	Методичні вказівки до практичних занять та самостійних робіт з дисципліни «Українська мова» для студентів усіх спеціальностей «Основні труднощі з ортографії та пунктуації сучасної української мови» / уклад. Гомон А.М. , Дяченко О.В.– Харків: НТУ «ХП», 2019. – 36 с.
6	Методичні вказівки до практичних занять та самостійних робіт з дисципліни «Українська мова» для студентів і курсантів 1-го курсу технічних спеціальностей «Культура усного професійно-ділового спілкування» / уклад. Снігурова І.І., Писарська Н.В., Белова К.В., Дяченко О.В.– Харків: НТУ «ХП», 2020.– 45 с.
7	Методичні вказівки до практичних занять та самостійних робіт з навчальної дисципліни «Українська мова для курсантів та студентів 1-го курсу «Наукова комунікація як складник фахової діяльності» / уклад.

	Белова К.В., Писарська Н.В., Снігурова І.І., Дяченко О.В.– Харків: НТУ «ХП», 2020. – 30 с.
8	Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова» для студентів 1-го курсу нефілологічних спеціальностей та курсантів ВІТВ «Правила укладання ділових паперів» / уклад. Снігурова І.І., Писарська Н.В., Белова К.В., Дяченко О.В. – Харків: НТУ «ХП», 2020.– 33 с.
9	Белова К.В. Українська мова для військовослужбовців: навчальний посібник / К. В. Белова, І. І. Снігурова, О. В. Дяченко, Н. В. Писарська .– Харків : НТУ «ХП», 2021. – 161 с.
10	Українська мова професійного спрямування : метод. вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Українська мова" (професійного спрямування) : для студентів 1-го курсу Навч.-наук. ін-ту механіч. інженерії та транспорту / уклад.: К. В. Белова, В. В. Субботіна, Н. В. Писарська ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Форт, 2022. – 45 с.
11	Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу "Українська мова" [Електронний ресурс] : для студентів комп'ютерних спеціальностей / уклад.: С. М. Чернявська [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 40 с.
12	Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу "Українська мова" [Електронний ресурс] : для студентів електроенергетичних спеціальностей / уклад.: С. М. Чернявська [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 44 с.
13	Методичні вказівки з курсу «Українська мова (професійного спрямування)» для студентів спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» / Укл.: С. М. Чернявська, О. М. Кримець, О. Є. Немерцова, О. В. Дяченко, Близнюк О. М., Масалітіна Н. Ю. – Харків: НТУ «ХП», 2022. – 38 с.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3.– Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Українська мова в обсязі шкільної програми	Атестація

Провідний викладач: доц. Оксана Кримець
(посада, звання, ПІБ)

_____ (підпис)